

Skolelederens beretning v/ generalforsamlingen 26. april 2022

AF PERNILLE AARØE PETERSEN

”Fællesskab fødes når jeg bli’r til OS!”

Sådan sang vi, da vi indledte aftenens generalforsamling, sådan sang vi til Musikaften den 6. april og sådan synger jeres børn med på én af vores yndlings morgensange. Stemmerne stiger i gymnastiksalen på ordene: ”når jeg bli’r til OS!” – og ingen er i tvivl om, at netop de ord betyder noget ganske særligt.

Sangen ”Gi’ os lyset tilbage” er skrevet til efterskolernes hold ved DGI’s landsstævne i 2009. Rasmus Skov Borrings melodi er en kombination af en folkesang og en popsang, og sammen med Per Krøis Kjærsgaards tekst er sangen blevet et hit, der rækker langt ud over efterskoleverdenen.

Jeg har valgt sangen til i aften, fordi den udtrykker nogle af de værdier, som også vores skole bygger på. Vi er ”mange forskellige slags”, der deler hverdag på Fredericia Realskole. Netop den mangfoldighed og kravet om at rumme hinandens forskelligheder er et værdifuldt fundament at drive skole på.

Vi sætter spor hos hinanden, og vi bærer et medansvar for hinandens skolehverdag udtrykt i billedet: at holde noget af den andens lykke i vores hænder. Vi bærer og løfter hinanden i skolens fællesskaber. En stor opgave og en opgave, som ikke altid er så lige til at løse. Der er udfordringer for den enkelte, og der er udfordringer i fællesskaber. Ved at huske på lyset og på solsiden kan vi sammen overkomme udfordringerne, der kaster skygger. Livsmod, glæde og optimisme krydret med tolerance og gensidig respekt gør det muligt hver eneste dag at stræbe efter målet udtrykt i sangens afsluttende linjer:

*”Hjertet er åbent og sindet er frit.
Sådan er landet, jeg gerne vil kalde for mit.”*

Ønsket – målet - ambitionen med at lave skole sammen er, at vi hver dag lærer om hinanden og af hinanden i skolens fællesskaber.

Skolen og omverdenen

En aktuell debat i medierne affødt af to dokumentarudsendelser på TV2 i slutningen af marts med titlen ”Flugten til privatskolen” kalder på en italesættelse af, hvad de frie og private skoler er for en størrelse.

I Danmark har forældre ret til frit at vælge skole til deres børn. En rettighed, som er sikret i Grundloven. De frie skoler har som sektor en historie, der rækker langt tilbage, og som bygger på grundlæggende tanker om frihed og det frie valg i det danske demokrati – herunder retten til at oprette skoler som alternativ til den offentlige skole.

Ordet privatskole kan skabe en del forvirring. Der findes ikke privatejede skoler i Danmark. Det "frie" og "private" henviser til, at det er civilsamfundet, og ikke staten, der har oprettet disse skoletilbud. Det "frie" og "private" henviser også til skolernes mulighed for at tilrettelægge skolens undervisningstilbud på en anderledes måde end på de offentlige skoler. De frie og private skoler i Danmark er ikke privatejede men frie selvejende institutioner.

De frie skoler er værdibaserede skoler. Skolerne er startet af grupper af mennesker, som havde fælles tanker om, hvilken skole de gerne ville skabe. Når man som forælder vælger en fri grundskole: en privatskole, en friskole, en lilleskole eller én af de andre frie skoler til sit barn, vælger man en skole med et værdisæt, som man køber ind på.

I Fredericia Realskoles vedtægter står:

Skolens formål er at drive prøveberettiget grundskole og anden undervisning i egne bygninger og bevare skolen for Fredericia by og omegn.

Udover at udøve undervisning er det skolens opgave at virke på et kristent dansk kulturgrundlag og opdrage eleverne til respekt og tolerance for andre mennesker og deres meninger i et samfund med frihed og demokrati. Skolen vil styrke elevernes ansvars- og pligtfølelse, så skolens gamle motto: "Gør din pligt og lidt til" altid gælder.

For godt ti år siden oversatte skolens bestyrelse og ledelse formålsbeskrivelsen til følgende 5 værdier:

Faglighed – Gensidig respekt – Ansvarlighed – Engagement – Fællesskabsorientering

De 5 værdier søger vi at omsætte i skolens pædagogiske hverdag, så skolens elever dannes og uddannes til at kunne tage aktivt del i et samfund med frihed og folkestyre.

Tilbage til førnævnte dokumentarudsendelse "Flugten til privatskolen. Udsendelsen viser en folkeskole, som er svækket på grund af nogle forældres tilvalg af en fri grundskole. Det er trist at se, at skoleudfordringer og skolevalg forenkles og forsimples så urimeligt. Urimeligt både for folkeskolen og for det frie skole-alternativ. Som fri grundskole må vi ønske os en velfungerende folkeskole. Kun med en velfungerende folkeskole bliver vores skole et reelt tilvalg for de forældre, som ønsker netop vores skole til deres børn - som alternativ til den lokale folkeskole.

Nogle forældre vælger vores skole fra starten af deres børns skolegang. Andre vælger vores skole undervejs i et skoleforløb. Der er mange forskellige grunde til at foretage skoleskift undervejs. For nogle er skiftet længe planlagt. For andre udspringer skiftet af et akut opstået behov for skolemæssig forandring. Uanset baggrund for skiftet er det vigtigt, at alle parter: barn/ung, forældre og skole oplever skiftet som et tilvalg og vil arbejde aktivt for vores fælles projekt: en god og tryk skolegang.

Den aktuelle debat om folkeskolen versus frie grundskoler zoomer også ind på begrebet "sammenhængskraft". Et begreb som er svært at definere og umuligt at måle og veje. Ifølge dokumentaren på TV2 er sammenhængskraften i det danske samfund truet af, at for mange forældre vælger de frie grundskoler frem for folkeskolen til deres børn.

Ifølge en undersøgelse lavet af analysefirmaet Epinion for foreningen Danmarks Private Skoler i maj 2018 er der større ulighed i elevsammensætningen mellem folkeskoler på tværs af kommuner, end mellem de lokale folkeskoler og de frie grundskoler i samme område. Med andre ord har det større betydning for elevsammensætningen på skolerne, hvordan vi bosætter os, end om vi vælger folkeskole eller fri grundskole i nærheden af vores bopæl.

Jeg glæder mig over, at Fredericia Realskoles elever kommer fra et bredt udsnit af de familier, som bor i Fredericia og nærmeste omegn. Det har stor værdi for børns udvikling og dannelse som mennesker, at de gennem deres barndom og ungdom oplever, at kammeraterne har andre baggrunde, end de selv har. Arbejdet med den rummelighed er væsentlig i vores arbejde med gensidig respekt og fællesskabsorientering.

I fællesskab at opleve og at hjælpe andre

Selv om vores elever er forskellige og har forskellig baggrund, så har de på mange måder en opvækst, der ligner hinanden – i hvert fald hvis man ser ud i verden og sammenligner med børn og unge, der vokser op under helt andre udfordrende omstændigheder. Dette forår har krigen i Ukraine sat hverdagen og livet i perspektiv for os alle. På skolen har vi forsøgt at svare på børnenes spørgsmål og bestræbt os på at holde os i elevernes øjenhøjde, når vi har talt om Ukraine. En hurtig beslutning om sammen med børnene at skabe en fælles oplevelse til støtte for Ukraines børn resulterede i arrangementet ”Bag for Ukraine” i midten af marts. Tusind tak til alle børn og forældre, som bidrog med lækkerier til byens længste kagebuffet, og tak for hver en mønt, vi kunne sende videre til Red Barnets indsats i Ukraine.

”Bag for Ukraine” blev et arrangement i børnenes øjenhøjde, og vi fik mange gode snakke om at gøre en indsats i fællesskab til glæde for andre, der havde brug for hjælp. Børnene var SÅ stolte over at gøre noget. Sådant en dag fødes fællesskab, og jeg bli’r til os!

I ugen op til påske afholdt vi for første gang i tre år Musikaften for 2.-5. klasserne. COVID-19 har umuliggjort den slags store arrangementer, men endelig lod det sig gøre. Vi kunne alle mærke, at vi har savnet ”suset” af det store fællesskab. Alt gik op i en højere enhed takket være engagerede og dygtige elever og musiklærere og stor velvillighed fra vores nye samarbejdspartner omkring Musikaften, Skt. Michaelis Kirke. Tak for en fantastisk oplevelse.

Fredag op til påske gennemførte vi et længe ventet motionsløb for den yngste halvdel af skolens elever. Tilbage i 2020 tog vi tilløb til Rynkeby-løbet, hvor tusindvis af skoleelever løber til fordel for sygdomsramte børn og deres familier. COVID har udskudt løbets afholdelse i 2020 og 2021, men alle gode gange tre så lykkedes det i år, at Fredericia Realskoles elever kunne få debut til Rynkeby-løbet. Der var god stemning, stort engagement hos børnene og endnu en fin anledning til at tale om, at vi ikke alle har de samme livsforudsætninger. Vi er tilfredse med vores debut i løbet, og vi håber, at vi til næste forår kan gennemføre arrangementet som en fælles oplevelse for hele skolen.

Efter to år med et nødvendigt fokus på COVID-19 og pandemiens konsekvenser for hverdag og skoleliv er det en stor glæde og energi-booster for både elever og skolens medarbejdere at kunne gennemføre aktiviteter i fællesskab. Vi lærer meget af det daglige arbejde i klasserne,

men vi lærer noget andet og meget værdifuldt, når vi synger og spiller vores numre for hinanden og får hinandens anerkendelse til Musikaften, når vi nyder hinandens kage og med glæde og stolthed bidrager til humanitært arbejde og når vi snører løbeskoene og sammen løber penge ind til at hjælpe andre. Skole er også at have blik for vores omverden og at finde de steder, hvor vi kan bidrage.

Skolen til fremtiden

Fredericia Realskole er medlem af foreningen Danmarks Private Skoler – grundskoler og gymnasier, i daglig tale kaldet DP. DP er en interesseorganisation, som varetager medlemsskolernes interesser og som rådgiver skolernes ledelser og bestyrelser.

De frie skoler udsættes jævnligt for kritik af, at skolerne ikke tager socialt ansvar, hvilket også er tilfældet i den tidligere omtalte dokumentar på TV2. I efteråret 2020 vedtog medlemsskolerne i DP på foreningens årsmøde et kodeks for samfundsansvar. Kodekset består af 7 samfundsløfter, som skolerne forpligter sig til at arbejde med i 2021-2023.

På Fredericia Realskole har vi i dette skoleår valgt at sætte fokus på de to samfundsløfter: "Skolen og omverdenen" og "Skolen til fremtiden". Skolen til fremtiden har vi bl.a. valgt at arbejde med gennem skolens indsats omkring teknologiforståelse. Under COVID-19 og de nødvendige nedlukninger af skolerne fik alle elever og lærere et kompetenceløft inden for online undervisning. Vi fik afprøvet muligheder og begrænsninger, og vi fik øje på, at med til alle mulighederne hører også et behov for retningslinjer for brugen – et behov for at opbygge digital dannelse.

Teknologiforståelse

At arbejde med teknologi gennem leg med små robotter, programmering på forskellige devices, brug af foto og video, klipping af billeder og lyd til podcasts og små film er meget motiverende og vækker begejstring hos en stor del af vores elever. For at udbrede den eksperimenterende arbejdsform og viden om teknologiens muligheder blandt elever og lærere har vi i dette skoleår gennemført teknologi-forløb for alle elever på 2.- 6. klassetrin. Rent praktisk foregår det sådan, at en teknologilærer knyttes til klassen en halv dag et antal gange i løbet af skoleåret. Som regel deles klassen i to, så halvdelen arbejder med teknologi, og den anden halvdel har klassens faste lærer til de sædvanlige fag. Denne struktur giver gode muligheder for at arbejde nysgerrigt og eksperimenterende og for at lykkes med teknologien, når der er få elever på holdet. Samtidig får klassens faste lærer nye muligheder for at vælge fagligt fokus med den gruppe elever, som er tilbage i klassen. På mellemtrinnet er målet at lave teknologiforløb i samarbejde med klassens faste lærer, så teknologien sættes i spil i fagene. Det kan være i form af en podcast på engelsk eller en digital boganmeldelse i dansk.

Sideløbende med arbejdet med de teknologiske muligheder er vi på skolen i gang med et arbejde, hvor vi fokuserer på den dannelsesmæssige side af at forstå teknologien og dens muligheder. Vi oplever et behov for at sætte tydelige rammer for det digitale i skolen ved eksempelvis at have fælles retningslinjer for, hvordan vi arbejder med billeder og video i

undervisningen, når eleverne selv producerer. Vi drøfter skolens rolle og skolens ansvar i den digitale verden.

Også sammen med eleverne arbejder vi med det digitale dannesperspektiv. Digitale klasseregler er blevet en del af klassens aftaler om, hvordan vi gerne vil have det sammen, og hvad vi kan forvente af hinanden. På 6.-7. årgang kører vi forløbet "Den sikre side", hvor de unges opmærksomhed henledes på, at der er lovbestemte spilleregler i den digitale verden.

Som forældre og som skole skal vi være opmærksomme på det grænseløse i det digitale. Hverken skole eller forældre kan alene bakke børn og unge op i deres færden i den digitale verden. Det er en fælles opgave at klæde børn og unge på til livet online. Livet på nettet foregår 24 - 7 og fylder for flertallet af børn og unge rigtig meget i deres liv. Spørgsmålet: Hvordan har din dag været på nettet? er yderst relevant at stille sit barn. Ved at vise nysgerrighed over for børns digitale liv kan vi være så heldige, at de lukker os ind og lader os hjælpe dem, når det digitale ind i mellem er svært at håndtere.

Ud af COVID-19's skygge

Efter en vinter med et kæmpestort COVID-19-fravær blandt skolens elever og medarbejdere søger vi nu tilbage i en hverdag med genkendelige elementer og med videreudvikling af de positive gevinster, som COVID bragte med sig.

Da vi i januar 2022 modvilligt måtte hjemsende 6.-9. årgang til online undervisning i en uge, fordi fraværet blandt skolens lærere rundede 40 %, oplevede vi, at både elever, lærere og forældre var klar på opgaven og lynhurtigt kunne sadle om fra fysisk skolegang til online-skole. De muligheder, som vi har fået med Teams, og som vi under nedlukningerne blev tvunget til at gå på opdagelse i, giver muligheder for online skole-hjem-samtaler som supplement til fysisk fremmøde. Eleverne har mulighed for digitalt samarbejde og digital vejledning, hvilket vi afprøver i projektarbejde og –vejledning. Faglighed, læring og samarbejde kan udfolde sig i nye digitale rammer.

Vi oplever de digitale muligheder som stærke supplementer, men vi glæder os meget over at være sammen i skolen og over igen at kunne komme ud af huset for at opleve vores omverden og sætte læring i perspektiv.

Som skole oplever vi, at COVID-19-pandemien har sat nogle spor, som vi skal arbejde intenst og målrettet for at håndtere. At der fagligt skal samles op på nogle forløb, som ikke har kunnet gennemføres i fuld udstrækning og med samme læringsudbytte som ved fysisk undervisning, er vi klar over. Der er for de fleste årgange flere år til at indhente evt. fagligt efterslæb, og derfor er der for de fleste elever ikke grund til udstrakt bekymring på dette område. Nogle elever er særligt udfordrede fagligt efter COVID-19, og dem tager vi bedst muligt hånd om. Vi har lavet forskellige tiltag for at udnytte de ressourcer, som skolen bruger på støtte og på at være 2 lærere i klassen, bedst muligt.

For en del børn og unge er "det at gå i skole" blevet påvirket så meget de seneste to år, at vi skal rammesætte skolegangen på ny. Nogle børn er udfordrede på at indgå i fællesskabet, at

tilsidesætte egne behov, at koncentrere sig i længere tid af gangen og at opføre sig som vi forventer i skolen. Der er en skolekultur, som skal genskabes, og en guidning i ønsket adfærd, som skal ske med større tydelighed end tidligere. Vi har i dette forår indsat ekstra gårdvagter hos både små og store elever, da det også – og måske især – er i de friere rammer, der er behov for guidning og hjælp.

Trivselsmæssigt ser vi flere børn og unge end tidligere, som er udfordrede. Skolens AKT-personale (AKT står for Adfærd, Kontakt og Trivsel) har meget at se til, og sammen med forældre og skolens samarbejdspartnere i kommunalt regi (psykologer, sundhedsplejerske og familieafdeling) søger vi som skole at bakke op om, at alle børn får den hjælp, som de har behov for.

På alle skoler spiller SFO en væsentlig rolle i indskolingsbørnenes liv og i mange familiers hverdag. Vi har på Fredericia Realskole et værdifuldt samarbejde mellem lærere og pædagoger – et samarbejde, som giver flere vinkler på børn og deres udvikling og trivsel.

Under nedlukningerne har vi i lighed med mange andre skoler oplevet, at mange forældre arbejdede hjemme og derfor havde mulighed for selv at passe børnene efter skoletid. Da børnetallet i SFO var lavest, havde vi 90 indmeldte ud af 160 mulige på 0.-3. årgang. Før COVID-19 har vi normalt haft mellem 145-150 tilmeldte børn.

Hverdagen i SFO har meget værdifuldt at bidrage med til børns sociale og personlige læring. Derfor vil vi gerne igen have de fleste børn med i SFO. Sommeren 2021 etablerede vi et nyt tilbud for de ældste SFO-børn i 3. klasse, som fik mulighed for at tilmelde sig et 3-dages-modul til en reduceret pris. Et 3-dages modul har vist sig at fungere fint sammen med deltagelse i fritidsaktiviteter og træning af øget selvstændighed ved nogle dage at være alene hjemme.

I efteråret 2021 var 99 % af børnene i 0.-1. klasse tilmeldt SFO, 77 % af børnene i 2. klasse og 60 % af børnene i 3. klasse. Her i foråret har vi i alt 130 børn tilmeldt fra 0.-3. klasse, hvilket svarer til godt 80 % af alle børn i 0.-3. klasse.

Skolens bestyrelse har besluttet at forlænge tilbuddet om 3-dages SFO ind i næste skoleår.

Gå med i skole

I dette skoleår er det på trods af en COVID-vinter lykkedes at gennemføre ”Gå med i skole-dag” både i september 2021 og i april 2022. Som skole oplever vi det værdifuldt, at vi på disse dage får mulighed for at vise jer forældre, hvordan vi arbejder sammen med jeres børn. Vi véd, at forældres interesse for deres børns skolegang og jeres nysgerrighed på, hvad børnene oplever og lærer, har stor betydning for, hvordan børnene selv oplever deres skoleliv. Et besøg i skolens hverdag giver et andet afsæt for samtale hjemme ved spisebordet, og det vil vi meget gerne bidrage til.

På en fri grundskole som Fredericia Realskole har forældrene det daglige tilsyn med skolens undervisning og kvalitet. I er som forældre dem, der er tættest på, og gennem jeres børns skolegang ”kigger I os i kortene”. Oplever I, at jeres børn får en undervisning, der står mål med,

hvad I ville forvente i folkeskolen? "Gå med i skole – dag" er en mulighed for at komme tættere på og for at opleve skolens undervisning i flere forskellige klasser.

Endelig er "Gå med i skole – dag" også omverdenens mulighed for at kigge inden for på skolen. Vi arbejder hele tiden med at tiltrække nye elever og forældre til skolen – på kort og på lang sigt. Skolens bedste ambassadører er nuværende og tidligere elever og forældre. Vi håber, at I fortæller de gode historier i jeres netværk, og at I fortæller os, hvis I har mindre gode oplevelser, som vi skal lære af.

Skolens fysiske rammer

En skole består af undervisning, læring, pædagogiske aktiviteter, traditioner, elever og medarbejdere.

Et væsentligt element er også skolens fysiske rammer, og dem arbejder vi konstant med at vedligeholde og udvikle. Også i efteråret 2021 tog vi et større ryk med tiltrængt udvendig renovering af bygningsmassen, og vi kan i dag glæde os over nye vinduer og døre i bygning 90, ligesom murværk og tag fik en grundig omgang. For at sikre et bedre indeklima fik det sidste undervisningslokale på bygningens 1. sal installeret en AirMaster, der løbende udskifter luften. Højt placerede vinduer er nu el-betjente, så vi kan sikre nem udluftning.

Til sommer planlægger vi renovering af tag, murværk, vinduer og døre i bygning 50, som huser et klasselokale og personalefaciliteter.

Når dén etape er klaret, ser vi frem til i nogle år at spare op til at kunne bygge en ny bygning til erstatning for skolens ældste bygning 60'erne, der huser SFO, 4. klasser, håndarbejde og sløjd.

Goddag og farvel i personaleflokken

Siden sidste generalforsamling i august 2021 har vi budt velkommen til flere nye ansigter på skolen.

Lærer Stig Mikkelsen startede den 1. oktober, hvor han afløste Ruth Granild, der var gået på efterløn. Stig er klasselærer i 8.B, hvor han underviser i dansk og kristendom. Herudover underviser Stig i musik og tysk.

Lærer Marianne Hansen Glem startede den 1. december. Marianne er dansk- og klasselærer i 7.A og i 2.A. Herudover har Marianne bibliotektimer på skolens bibliotek.

I januar/februar gik to af skolens lærere på barselsorlov. Som afløsere for dem har vi ansat Maria Christensen Kjær, som underviser i matematik, natur & teknologi, madkendskab, idræt og svømning samt Simon Broch, som underviser i idræt, svømning, natur & teknologi samt historie.

Til alle nye medarbejdere skal også her lyde et hjerteligt velkommen til Fredericia Realskole. Vi er glade for at have jer med på holdet.

Tak for godt samarbejde

Tak for godt samarbejde i skoleåret, der snart er gået, til vores samarbejdspartnere fra Fredericia Kommune: Familie- og Børnesundhedsteam, psykologer, sundhedsplejerske, KKP'er og SSP.

Også en tak til vejlederne fra UU-Fredericia, som vejleder elever og lærere i udkolingen omkring uddannelsesparathed, brobygning, valg af ungdomsuddannelse med mere.

Tak til ungdomsuddannelserne for et udbytterigt samarbejde om talentforløb, Ung-til-ung-forløb, brobygning og elevernes overgang til ungdomsuddannelserne.

Tak til øvrige eksterne interessenter omkring skolen – ingen nævnt, ingen glemt.

Tak til "Vennerne" – Fredericia Realskoles støtteforening, som også i år har tænkt kreativt for at gennemføre flest mulige aktiviteter på trods af COVID-19.

Tak til skolens forældreråd for jeres indsats. Tak for jeres kamp for etablering af "Kys og kørbane" til afsætning af skolens elever i Sjællandsgade. Nu skal vi vænne os til at benytte denne nye mulighed, så ind- og udkørslen til P-pladsen i Fynsgade aflastes. Tak for input og drøftelser om det, der ligger os alle på sinde – at skabe den bedste skole.

Tak til skolens bestyrelse og formandskab for gode drøftelser og sparring og for jeres store frivillige indsats for Fredericia Realskole.

Tak til alle vores skønne elever. Vi har nu næsten hverdagen tilbage, og det er en fornøjelse at se, hvordan I nyder hinandens selskab i skolen. Igen kan venskabsklasser mødes, og vi mødes til morgensamling. Elevrådet har genoptaget arbejdet, og i maj venter lejrskoler for 4.- 6. og 8. klasserne.

Tak til alle forældre for den tillid I viser skolen og skolens medarbejdere. Tak for jeres opbakning og jeres med- og modspil i hverdagen. Et tæt og konstruktivt samarbejde mellem forældre og skole er en vigtig del af fundamentet for jeres børns skolegang.

Sidst men ikke mindst en stor og hjertelig tak til alle skolens medarbejdere. I gør en kæmpe indsats for Fredericia Realskole! Hver på jeres måde gør I en forskel for vores elever og for hinanden som kolleger. Jeg er stolt af vores måde at lave skole på på Fredericia Realskole.

En særlig tak til mit ledelsesteam, Anne og Diana, og til Mette og Søren i administrationen for godt samarbejde, faglig sparring og gode grin i hverdagen.

Pernille Aarøe Petersen
Skoleleder